

Pärm 16

Kf § 37

Dnr 206-2013

CEMR jämställdhetsdeklarationen

Kommunfullmäktige beslutar

- Anta CEMR jämställdhetsdeklarationen

Bakgrund

Kommunförbundets styrelse och förbundsfullmäktige har under 2011/2012 antagit CEMR jämställdhetsdeklaration (Council of European Municipalities and Regions). Deklarationen är ett verktyg som syftar till att införliva jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutfattandet och i den praktiska verksamheten. Vid länsträffen för kommunalråd och kommunchef i november 2012 beslutades att förbundet ska stödja kommunernas arbete i enlighet med deklARATIONEN. Av förbundets verksamhetsplan för 2013 framgår att:

- Kommunerna rekommenderas att senast 2013-06-30 ha antagit deklARATIONEN och att utse två ansvariga på ledningsnivå, en man och en kvinna, som genomgår en introduktionsutbildning före 2013-12-31
- Förbundet och kommunerna utarbetar handlingsplaner före 2013-12-31

Kommunstyrelsens förslag

- Anta CEMR jämställdhetsdeklarationen

Beslutsunderlag

1. Kommunförbundets Norrbottens sammanträdesprotokoll 2013-03-14 § 7, Plan för implementering CEMR jämställdhetsdeklaration, 2013-04-04, se Dnr 206-2013
2. Handledning för CEMR jämställdhetsdeklaration, 2013-04-10, se Dnr 206-2013
3. Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll 2013-05-06 § 47
4. Kommunstyrelsens protokoll 2013-06-10 § 34

Protokollsutdrag till:

- Kommunförbundet Norrbotten
- Styrelse & nämnder
- Kommunskansliet

ÖVERKALIX KOMMUN

2013-04-10

Dnr

HANDLEDNING FÖR ATT GENOMFÖRA

CEMR:s deklARATION för jämställdhet

PÅ LOKAL OCH REGIONAL NIVÅ

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Förord

Styrelserna för Sveriges Kommunförbund och Landstingsförbundet beslutade 2006 att ställa sig bakom CEMR:s jämställdhetsdeklaration. Styrelserna beslutade dessutom rekommendera medlemmarna att underteckna deklarationen och att arbeta för att genomföra den i respektive kommun, landsting och region.

Sveriges Kommuner och Landsting är medlemmar i CEMR (Council of European Municipalities and Regions) som är de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation. Jämställdhetsdeklarationen utarbetades av CEMR:s s.k. kvinnogrupp.

Till hjälp i genomförandet har CEMR gjort denna handledning. Syftet är att kunna identifiera praktiska åtgärder och att ha tillgång till mätbara indikatorer för artiklarna. SKL arbetar inom Program för Hållbar Jämställdhet (HÅJ) med en fördjupning och konkretisering av dessa genom webbverktyget MakeQuality, www.makequality.eu. På webbportalen www.jamstall.nu finns en verktygslåda, som också kan vara ett stöd, tillsammans med annan inspiration och forskning.

Den som undertecknar deklarationen (kommun-, landstings-, regionfullmäktige eller – styrelse) förbinder sig att politiskt verka för dess genomförande. Deklarationen är inte ett juridiskt bindande dokument. Undertecknaren ansluter sig till deklarationens sex principer om jämställdhet och förbinder sig därmed att verka för ett förverkligande av dessa. Därutöver finns 30 artiklar som fungerar som ett stöd för hur man går från ord till handling. Man undertecknar deklarationen i sin helhet. Det finns inga ”kärnartiklar” som måste genomföras först, heller inga artiklar som kan uteslutas när man undertecknar.

Senast inom två år ska undertecknaren utarbeta och anta en handlingsplan. Handlingsplanen ska omfatta alla delar av deklarationen. Men i planen kan av praktiska skäl anges tidsmässiga prioriteringar – man kan börja arbetet med några av alla de verksamheter som finns representerade i en kommun, landsting eller region.

Här är den svenska översättningen av handledningen. Eftersom organisationen av offentliga tjänster ser olika ut i EU:s medlemsländer har det engelska uttrycket local authority översatts till kommun. Men självklart åsyftas landsting och regioner för de tjänster där de har ansvar. Far försvenskningar av innehållet i stor utsträckning undvikits, vilket innebär att en del av indikatorerna inte är lika tillämpliga på svenska förhållanden som på förhållandena i de EU-länder där den offentliga sektorn är mindre utbyggd än i Sverige.

Med förhoppning att handledningen ska vara ett stöd i arbetet med att genomföra CEMR:s jämställdhetsdeklARATION!

Anna Östbom
Sektionschef, sektionen för hälsa och jämställdhet
Avdelningen för vård och omsorg

Innehåll

Handledning för att göra en handlingsplan för jämställdhet.....	5
Introduktion	5
Förslag på indikatorer för att följa upp en lokal handlingsplan för Jämställdhet.....	13
Demokratiskt ansvar.....	13
Artikel 1	13
Den politiska rollen	14
Artikel 2 Politisk representation	14
Artikel 3 Deltagande i politik och samhällsliv	14
Artikel 4 Det offentliga åtagandet för jämställdhet	15
Artikel 5 Arbeta med samarbetspartner för att uppnå jämställdhet.....	15
Artikel 6 Bekämpa stereotyper	16
Artikel 7 God förvaltning och samråd	16
Allmän ram för jämställdhet.....	16
Artikel 8 Allmänt åtagande	16
Artikel 9 Jämställdhetsanalyser	17
Artikel 10 Multipel diskriminering eller missgynnanden	17
Arbetsgivarrollen	18
Artikel 11	18
Upphandling av varor och tjänster.....	18
Artikel 12	18
Rollen som tjänsteleverantör.....	19
Artikel 13 Utbildning och livslångt lärande.....	19
Artikel 14 Hälsa	20
Artikel 15 Social omsorg och sociala tjänster	20
Artikel 16 Barnomsorg.....	21
Artikel 17 Vård av andra anhöriga.....	21
Artikel 18 Social Integration.....	22
Artikel 19 Bostäder.....	23
Artikel 20 Kultur, idrott och fritid.....	23
Artikel 21 Säkerhet och trygghet	24
Artikel 22 Könrelaterat våld	24
Artikel 23 Människohandel	25
Artikel 24 Hållbar utveckling	25
Artikel 25 Stadsplanering och lokal planering.....	25
Artikel 26 Rörlighet och transport	25
Artikel 27 Ekonomisk utveckling	26
Artikel 28 Miljö	26
Artikel 29 Kommunen som reglerande instans.....	27
Artikel 30	27

Handledning för att göra en handlingsplan för jämställdhet

Introduktion

Den här handledningen har upprättats av Council of European Municipalities and Regions (CEMR) som en hjälp för undertecknare av deklarationen att identifiera praktiska och genomförbara åtgärder som de kan vidta för att åstadkomma en utveckling mot jämställdhet i deras lokala och regionala område. Den bygger på erfarenheter och kommentarer från nationella organisationer för kommuner, landsting och regioner. Syftet är att den ska vara ett verktyg som kan hjälpa er att formulera er handlingsplan för jämställdhet så som den i stora drag skildras i deklarationens andra del samt att följa förändringar över tiden.

CEMR är medvetet om att de kommuner, landsting och regioner som har undertecknat deklarationen har olika kompetenser, resurser och prioriteringar. Därför krävs det inte att ni ska vidta åtgärder inom varenda artikel, men väl att ni fattar beslut om era egna prioriteringar och tidplaner. Det är bättre att ha ett mindre antal tydliga mål som är möjliga att uppnå än ett stort antal mål som i praktiken inte kommer att uppfyllas och därför inte heller leder till någon förändring.

Det första kapitlet innehåller åtta steg för att göra en handlingsplan samt för att genomföra, utvärdera och revidera planen. Det andra kapitlet handlar dels om indikatorer som CEMR föreslår för varje artikel för att följa upp handlingsplanen. Därunder finns plats för undertecknaren att kommentera hur indikatorerna fungerar. Sedan finns ett utrymme för undertecknaren att utveckla nya indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten.

Observera att iden svenska översättningen har kommun använts.

STEG 1: Att förstå jämställdhetsproblemen i er kommun

Det här är ett avgörande inledande skede som gör det möjligt för undertecknaren att samla en mängd information för att få en bättre förståelse för de jämställdhetsproblem som finns inom undertecknarens hela befogenhets- och verksamhetsområde.

Information

Syfte: Att hjälpa er få grepp om den aktuella jämställdhetssituationen i er kommun och att identifiera var det finns kunskapsluckor som behöver fyllas.

Förslag på åtgärder

- Undersök vilken könsuppdelad statistik som finns som kan kopplas till deklarationens olika rubriker och se vilken statistik som ger relevant information

Till exempel:

- Hur ser den sociala och demografiska strukturer ut för kvinnor och män, flickor och pojkar i kommunen

- Den politiska rollen: antalet förtroendevalda; kvinnor och män på offentliga poster (i fullmäktige, i styrelser etc.)

- Arbetsgivarrollen: Antalet kvinnor och män anställda inom olika yrken; kvinnors och mäns löner inom dessa olika yrken; antalet anmälningar om sexuella trakasserier

- Rollen som tjänsteleverantör: antalet kvinnor och män, flickor och pojkar som använder olika tjänster och verksamheter; antalet kvinnor och män som är nöjda med den service som tillhandahålls; resurser tilldelade till aktiviteter för kvinnor och män, flickor och pojkar t. ex inom sport och friskvård

- Planering och hållbar utveckling: kvinnor och män som använder kollektivtrafik; kvinnor och män som lever i fattigdom

- Använd nationell och internationell information om viktiga nyckelfrågor för jämställdhet samt information från relevanta lokala projekt
- Identifiera de områden där ni inte har uppgifter uppdelat på kön. Detta kan hjälpa er att hitta jämställdhetsfrågor inför framtiden, i synnerhet inom områden som finns inom er organisations huvudprioriteringar

Rådfråga och involvera

Syfte: Att hjälpa er identifiera de viktigaste jämställdhetsfrågorna inom ert område genom att rådfråga personer och relevanta organisationer om vilka de anser att dessa frågor är:

Förslag på åtgärder

- Undersök de förfrågningar och liknande ni redan har genomfört för att se om några av de svar ni fått har blivit analyserade ur jämställdhetsperspektiv och om det finns några skillnader i vad kvinnor och män sagt i dessa frågor
- Rådfråga förtroendevalda representanter för er organisation, era anställda och fackföreningar, lokala NGOs, brukare och potentiella brukare om vilka områden bland de olika artiklarna som bör prioriteras lokalt och regionalt
- Inkludera alla delar av befolkningen i detta, till exempel ungdomar, äldre, etniska minoriteter (inklusive invandrare och asylsökande), homo- bi- och transsexuella, funktionsnedsatta, människor med olika religioner och trosuppfattningar, människor i socialt utanförskap, människor utsatta för våld samt prostituerade kvinnor
- Dela och jämför erfarenheter med undertecknare av deklarationen i närheten (till exempel inom ramen för samarbete mellan kommuner) eller med andra undertecknare (till exempel med vänorter)

Konsekvensanalyser

Förslag på åtgärd

- Använd de konsekvensanalyser som gjorts av policys och deras tillämpning ur jämställdhetsperspektiv. Använd också de budgetanalyser som tar upp resursfördelning mellan kvinnor och män

Publikationer/kommunikation

Förslag på åtgärd

- Undersök hur man kommunicerar med allmänheten och det sätt som kvinnor och män skildras på i de publikationer som finns inklusive dokument, resolutioner, foldrar, hemsidor. Undersök också om ett könsstereotyp eller sexistiskt språk används

STEG 2:

Att utveckla jämställdhetsmål som kan genomföras

Syfte: Att analysera informationen som erhöles i steg 1 för att göra en övergripande lista över jämställdhetsproblem som är eller kan bli prioriterade för er organisation.

Förslag på åtgärder

- Gör en lista över alla de mål ni kan komma att vilja titta på i relation till rubriker i deklarationens (till exempel politisk representation, rollen som arbetsgivare, rollen som tjänsteleverantör, planering....)

- Identifiera vilka kunskapsluckor ni har då det gäller relevanta jämställdhetsfrågor
- Identifiera vilka luckor eller svagheter det finns i er rådfrågning, och hur ni ska ta itu med dessa

STEG 3: Prioritera och välj mål

Syfte: Att besluta sig för ett antal högprioriterade områden att koncentrera sig på för att kunna åstadkomma en verklig skillnad under de nästkommande åren med hänsyn tagen till er kommuns politiska prioriteringar och de resurser som sannolikt kommer att finnas att tillgå. Prioriteringarna behöver inte vara frågor som kan lösas snabbt – till exempel kan det krävas förändringar i attityder och praktik vilket kan ta tid att åstadkomma eller så kan det handla om att målen kräver betydande resurser för att kunna uppnås i sin helhet, men att framsteg kan göras år från år. Som det konstateras i introduktionen: det är bättre att ha ett mindre antal med tydliga och realiserbara mål än ett större antal som inte leder till någon förändring.

Förslag på åtgärder

Använd följande punkter för att fatta beslut om vilka frågor som är viktigast:

- Hur stort och betydelsefullt är jämställdhetsproblemet i denna fråga för er organisation?
- Hur många kvinnor och män, flickor och pojkar påverkas av problemet?
- Hur stora är nackdelarna respektive möjligheterna att aktivt stödja jämställdhet?
- Vilka är kommunens lednings politiska prioriteringar?
- Vilka resurser kommer att vara tillgängliga eller kommer att kunna göras tillgängliga för att ta itu med olika prioriteringar?
- Vad har era förfrågningar från Steg 1 sagt angående prioriteringar?
- Vad säger nationell information om den aktuella frågan?
- Beakta frågor som berör multipel diskriminering
- Beakta behovet av att bekämpa könsstereotyper

När ni har er lista över högprioriterade områden:

- Genomför rådfrågningar igen. De ska handla om listan och om skälen för att de olika områdena valts

- Kom överrens om den definitiva listan över högprioriterade områden när ni har tagit med återkopplingen från den andra omgångens rådfrågningar i beräkningen
- Försäkra er om att den politiska ledningen i er kommun stödjer de prioriteringar ni enats om och att den är engagerad i att vidta åtgärder enligt den och att tilldela de resurser som krävs
- Försäkra er om att kommunens högre tjänstemän förstår och är engagerade i att genomföra de överenskomna prioriteringarna

STEG 4: Handlingsplan för jämställdhet

Syfte: Att bestämma sig för hur man ska göra framsteg som leder till verkliga förbättringar för jämställdhet inom de högst prioriterade områdena genom att göra en handlingsplan för jämställdhet.

Förslag på åtgärder

Organisation

Besluta eller identifiera på vilket sätt handlingsplanen ska tas fram, till exempel:

- Använd en befintlig jämställdhetskommitté eller styrgrupp eller
- Inrätta en styrgrupp som ska övervaka arbetet. Idealet är att den styrgruppen består bland annat av förtroendevalda från alla de viktigaste verksamheterna samt externa representanter från det civila samhället
- Försök säkerställa att denna grupp har politiskt stöd och befogenhet att kräva att andra inom kommunens ledning redovisar hur de prioriterade målen uppfylls
- Försök säkerställa att gruppen antingen har engagerade förtroendevalda eller klara beslutskanaler för att rapportera till förtroendevalda som är ansvariga för jämställdhetsfrågor
- Kom överrens om hur framsteg ska rapporteras och granskas. Det blir mer effektivt om detta är integrerat i redan befintliga lednings och styrningsprocesser

Att göra planen och staka ut målen

- Säkerställ att det finns budget och andra resurser tillgängliga för att ni ska kunna uppfylla prioriteringarna, inklusive rådfrågningar med mera
- Delegera ansvar på politisk nivå och tjänstepersonsnivå för att genomföra åtgärder inom varje mål
- Kom överrens om hur framsteg ska rapporteras och granskas

- Kom överens om indikatorer för framgång gällande målen inklusive tidschema för när indikatorerna och själva målen ska vara uppfyllda

Här kan ni använda CEMR:s "Town for Equality"-skrift för att se exempel på hur andra lokala ledningar arbetat,

Kommunikation och införande

- Kom överens om hur kommunen som helhet ska införa handlingsplanen
- Kom överens om hur de högre förtroendevaldas tjänstepersoner ska tydliggöra för medarbetarna att frågorna i handlingsplanen är prioriterade för de anställda och för kommunen

STEG 5: Jämställdhetsintegrering och Gender budgeting

Syfte: Att säkerställa att processen för att de prioriterade jämställdhetsfrågorna integreras i kommunens arbete.

Förslag på åtgärder

- Jämställdhetsutbilda medarbetarna regelbundet
- Säkerställ att kommunens olika delar förstår sin roll och att jämställdhetsmål och åtgärder integreras i de planer de redan arbetar med
- Ta med jämställdhet i beräkningen i samband med offentlig upphandling (t.ex. i specifikation för kontrakt)
- Genomför en i ett tidigt skede av alla viktiga nya eller ändrade policys, tillvägagångssätt, större projekt och resurstilldelningar en analys av de potentiella konsekvenserna för kvinnor och män, flickor och pojkar
- Gör jämställdhetsanalyser av budgeten, åtminstone för varje huvudprioritering, som en del av den årliga budgetprocessen
- Samla konsupplad information som har samband med huvudprioriteringarna, (t.ex. vilka som använder vilka typer av tjänster och service, vilka lämnar svar i samband med rådfrågningar, vilka är anställda inom vilka yrken osv.)

STEG 6: Offentliggörande

Syfte: Att ge stor spridning åt handlingsplanen för jämställdhet.

Förslag på åtgärder

- Gör de folkvalda och medarbetarna medvetna om handlingsplanen genom att ta upp den till kommunens högsta beslutande församling
- Publicera den på hemsidan eller genom de andra kommunikationsvägar som ni normalt använder för att kommunicera med väljarkåren
- Skicka den till de som deltog i den tidiga rådföringsprocessen
- Informera lokala NGO:s
- Informera lokala media
- Erbjud er att delta i möten med lokala organisationer etc. för att diskutera handlingsplanen för jämställdhet. Ni kan också skicka en kopia till Sveriges Kommuner och Landsting och CEMR, och till andra lokala organisationer i området samt till partners i relevanta samarbetsprojekt (t.ex. vänorter och europeiska partnerskap)

STEG 7: Rapportera

Syfte: Att etablera verktyg för en granskningsprocess och att kontrollera om det har förekommit problem då det gäller att uppnå målen.

Förslag på åtgärder

- Rapportera regelbundet till gruppen som är ansvarig för jämställdhet och till viktiga förtroendevalda
- Rapportera regelbundet till kommunens högsta beslutande organ
- Publicera offentliga rapporter om framgångar när ni uppfyllt de kvalitativa och kvantitativa indikatorerna ni beslutat om
- Fira och offentliggör varje framgång och sådant som uppnåtts där ni kan visa hur kvinnors och mäns, flickors och pojkars liv förbättrats på lokal nivå
- Genomför en studie av hur CEMR-deklarationen uppfattas av lokalbefolkningen och av hur handlingsplanen har påverkat deras dagliga liv
- Dela och jämför erfarenheter med undertecknare i närheten (till exempel inom ramen för kommunövergripande samarbete) eller med andra undertecknare (t.ex. med vänorter)
- Använd CEMR:s tabell över indikatorer och fyll i undertecknarens del för att utvärdera de resultat ni uppnått på lokal nivå

STEG 8: Granskning och revidering av rapporten

Syfte: Att granska handlingsplanen med jämna mellanrum för att säkerställa att prioriteringarna fortfarande är relevanta och för att revidera eller uppdatera dem om det behövs.

Förslag på åtgärder

- Hör efter igen på lokal nivå för att få information om vad som har uppnåtts av prioriteringarna
- Analysera könsuppdelad information om politisk representation, anställningar och tillhandahållande av service
- Analysera utfallet av konsekvensanalyser om jämställdhet för att se om nya frågor har identifierats
- Beakta information om goda exempel och andra handlingsplaner från lokala och regionala organisationer, nationella förbund och CEMR

KAPITEL
2

Förslag på indikatorer för att följa upp en lokal handlingsplan för jämställdhet

Nedan finner undertecknarna några idéer för att identifiera indikatorer som tillhör deklarationens olika artiklar. Vi inbjuder undertecknarna att komplettera dokumentet genom att fylla i svar som baserar sig på verkligheten i just deras område. CEMR-sekretariatet ber er vänligen skicka en kopia av det ifyllda dokumentet till cemr@ccre.org

Demokratiskt ansvar

Artikel 1

Här har den demokratiskt valda ledningen för er kommun/landsting/region förbundit sig att erkänna och förverkliga principen om jämställdhet mellan kvinnor och män som en förutsättning för demokrati.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Procent kvinnor och procent män som valts till den kommunala ledningen	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Den politiska rollen

Artikel 2 Politisk representation

Här har er kommun förbundit sig att erkänna kvinnors och mäns lika rättigheter att ställa upp i val till offentliga poster, att bli valda till beslutsfattande positioner och att delta i upprättandet och genomförandet av den lokala politiken.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Procent kvinnor och procent män som valts till ledningen av er kommun	
2	Procent kvinnor och män som kandiderat och blivit framgångsrikt valda	
3	Procent för vardera könet när det gäller mandat med politiskt ansvar inom den lokala ledningen*	

* Detta specificeras av undertecknaren. Till exempel: ordförande i utskott, kommittéordförande osv.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 3 Deltagande i politik och samhällsliv

Här har er kommun förbundit sig att erkänna kvinnors och mäns rätt att fullt ut delta i förvaltningen av gemensamma angelägenheter och i olika former av överläggningar.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Procent kvinnor och procent män i lokala offentliga rådgivande organ	
2	Procent kvinnor och procent män i ledningen för föreningar som subventioneras av kommunen	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 4 Det offentliga åtagandet för jämställdhet

Här förbinder sig er kommun offentligt att tillämpa principen om jämställdhet mellan kvinnor och män i det lokala offentliga livet och att rapportera om alla framsteg som görs när det gäller detta.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Skedde undertecknandet av deklarationen offentligt eller i samband med ett evenemang?	
2	I så fall hur?	
3	Har er kommun antagit en handlingsplan för jämställdhet sedan deklarationen signerades?	
4	Publicerar er kommun framsteg som gjorts då det gäller genomförandet av handlingsplanen för jämställdhet?	
5	I så fall hur?	
6	I så fall, hur ofta?	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 5 Arbeta med samarbetspartner för att uppnå jämställdhet

Här har er kommun förbundit sig att arbeta med offentliga och privata samarbetspartners för att främja jämställdhet i det lokala samhället.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Har er kommun rådfrågat sina samarbetspartners, inklusive sina fackliga organisationer, då det gäller handlingsplanen för jämställdhet?	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 6 Bekämpa stereotyper

Här har er kommun förbundit sig att bekämpa och förebygga stereotyper i ert område.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Ordnar er kommun så att medarbetare och förtroendevalda får delta i utbildningstillfällen eller workshops som syftar till att bekämpa könsstereotyper?	Ja/Nej
2	I så fall, hur stor procentandel av medarbetarna får den här typen av utbildning? Hur många av dem är män och hur många är kvinnor?	
3	I så fall, hur stor procentandel av de förtroendevalda får den här typen av utbildning? Hur många av dem är män och hur många är kvinnor?	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 7 God förvaltning och samråd

Här har er kommun förbundit sig att säkerställa att kvinnor och män har jämlik tillgång till information och att deras synpunkter på ett tas i beaktande på ett jämlikt sätt i samband med konsultation och samråd.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Allmän ram för jämställdhet**Artikel 8 Allmänt åtagande**

Här har er kommun förbundit sig att arbeta för att jämställdhet mellan kvinnor och män ska uppnås och för att bekämpa könsdiskriminering.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 9 Jämställdhetsanalyser

Här har er kommun förbundit sig att genomföra jämställdhetsanalyser inom alla områden som faller inom er befogenhet och jurisdiktion.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Genomför er kommun jämställdhetsanalyser inom sina viktigaste ansvarsområden?	Ja/Nej
2	F finns det en officiell, undertecknad och understödd handlingsplan för jämställdhet?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 10 Multipel diskriminering eller missgynnanden

Här har er kommun förbundit sig att bekämpa alla former av diskriminering.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Hur stor andel av befolkningen i er kommun eller region tillhör en etnisk minoritet eller har invandrat? * Av den andelen, hur stor andel är kvinnor respektive män?	
2	Hur stor andel kvinnor från etniska minoriteter eller invandrade kvinnor i er kommun har anställning respektive hur många är arbetslösa?	
	Hur stor andel män från etniska minoriteter eller invandrade män i er kommun har anställning respektive hur många är arbetslösa?	
	Har er kommun i sin handlingsplan för jämställdhet tagit upp några specifika åtgärder för att bekämpa multipel diskriminering?	Ja/Nej

* Förutsatt att sådana kartläggningar är lagliga.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Arbetsgivarrollen

Artikel 11

Här har er kommun förbundit sig att i egenskap av arbetsgivare erkänna och tillämpa rätten till jämställdhet mellan kvinnor och män i alla aspekter som har med anställning att göra.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Medellön bland era medarbetare, analyserat med utgångspunkt i kön och position	
2	Beräkning av hur många procent som skiljer mellan kvinnors och mäns medellöner för anställningar i motsvarande positionsnivåer	
3	Procentandel kvinnor anställda av kommunen med arbeten som traditionellt betraktas som manliga* och vice versa (samt ta om möjligt med hierarkinivåer i analysen)	
4	Procentandel kvinnor och procentandel män bland era medarbetare som arbetar deltid. Jämför om möjligt för varje yrke	
5	Har er kommun antagit och implementerat policys mot sexuella trakasserier på arbetsplatsen?	Ja/Nej
6	Har er kommun vidtagit aktiva åtgärder för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män i samband med anställning och befordran?	Ja/Nej

* Detta definieras lokalt.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Upphandling av varor och tjänster

Artikel 12

Här har er kommun förbundit sig att säkerställa att jämställdhet mellan kvinnor och män tillämpas inom offentlig upphandling.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	I hur många av de större kontrakt gällande upphandling som under det senaste året signerats av er kommun har det tagits hänsyn till jämställdhetsaspekter?	
2	Tillhandahåller er kommun jämställdhetsutbildning för medarbetare som har hand om anbudsfrågningar då det gäller offentlig upphandling? I så fall, hur många får sådan utbildning?	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Rollen som tjänsteleverantör

Artikel 13 Utbildning och livslångt lärande

Här har er kommun förbundit sig att säkerställa att kvinnor och män, flickor och pojkar, har lika tillgång till utbildning och livslångt lärande samt att eliminera alla aspekter av stereotypa könsroller i alla former av utbildning.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Hur stor andel kvinnor respektive män är anställda inom utbildning för olika åldersgrupper inom kommunen (barnomsorg/förskola, grundskola, gymnasium etc.)? Hur är könsfördelningen bland dem som har ledaende positioner inom utbildningsverksamheten?	
2	Hur stor andel av de medarbetare som är anställda av er kommun inom skol- och utbildningsväsendet har fått utbildning som tar upp jämställdhetsfrågor? Hur ser det ut när man delar upp det i anställda för utbildning för olika åldersgrupper (barnomsorg/förskola, grundskola, gymnasieskola etc.)?	
3	Har er kommun genomfört någon utvärdering av undervisningsmaterialets innehåll utifrån ett genusperspektiv?	
4	Har er kommun vidtagit några åtgärder i eller i samarbete med lokala skolor för att främja icke- traditionella yrkesval* för kvinnor och män?	Ja/Nej

* Vad detta innebär definieras lokalt.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 14 Hälsa

Här har er kommun förbundit sig att garantera kvinnors och mäns lika rätt till tillgång till sjukvård och förebyggande vård.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Hur stor andel hälso- och sjukvårdsbudgeten är avsatt för åtgärder som lyfter fram kvinnors och mäns specifika och skilda behov?*	
2	Har er kommun genomfört utbildning kopplat till kön och hälsa?	Ja/Nej
3	Har er kommun vidtagit några åtgärder för att utvärdera den lokala hälso- och sjukvården ur ett genusperspektiv?	Ja/Nej

*Förutsatt att er ledning har jurisdiktion över hälso- och sjukvården i ert område.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 15 Social omsorg och sociala tjänster

Här har er kommun förbundit sig att garantera kvinnors och mäns lika tillgång till social omsorg och sociala tjänster och att beakta att kvinnors och mäns behov inom detta område kan skilja sig åt.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Hur stor andel av kommunens sociala tjänster används av kvinnor respektive män? (Dela upp i olika kategorier, till exempel tjänster för psykiskt sjuka, äldreomsorg etc.)	
2	Har er kommun utvärderat återkoppling angående behov och nöjdhet när det gäller kvinnor och män som använder socialtjänst?	Ja/ Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 16 Barnomsorg

Här har er kommun förbundit sig att erkänna den effekt som barnomsorg har för jämställdheten i ert samhälle och att som en konsekvens av detta etablera en lämplig struktur för barnomsorg.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Antalet flickor och pojkar yngre än skolåldern i ert område	
2	Antalet beviljade platser för barnomsorg som erbjuds flickor och pojkar under skolåldern i ert område, uppdelat i åldersgrupper	
3	Finns det barnomsorg som de som är anställda i er organisation kan använda? I så fall, hur stor andel av familjerna använder denna tjänst?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 17 Vård av andra anhöriga

Här har er kommun förbundit sig att erkänna den effekt vård av andra anhöriga än barn har för jämställdheten och att vidta nödvändiga åtgärder för att motverka därtill relaterad ojämställdhet.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Den totala andelen inom kommunen som arbetar deltid och som måste vårda andra anhöriga* än flickor och pojkar. Hur ser könsfördelningen ut?	
2	Om er kommun kan göra en uppskattning av antalet inom området som är heltidssysselsatta med att ta vårda anhöriga, hur ser andelen kvinnor respektive män ut bland dem det gäller?	
3	Hur många människor har heltidsjobb inom er kommun när det gäller socialtjänst och social service? Hur stor andel av dessa är kvinnor? Hur stor andel av dessa är män?	
4	Tillhandahåller er kommun hjälp åt dem?***	Ja/Nej

*Exempelvis sköra äldre kvinnor/män, kvinnor/män med allvarliga funktionsnedsättningar etc. ***Obs, konstig fråga i en svensk kontext

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 18 Social integration

Här har er kommun förbundit sig att erkänna och garantera rätten till skydd mot fattigdom och socialt utanförskap.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Innehåller ert program för social integration någon jämställdhets- genusanalys?	Ja/Nej
2	Vilket är det totala antalet arbetslösa personer som uppmätts i ert område? Hur ser könsfördelningen bland dessa ut?	
3	Andel av kommunens invånare som får försörjningsstöd, uppdelade i olika kategorier, däribland kön	
4	Gör en uppskattning över andelen kvinnor och män som inte talar det språk som är vanligast i området.	

*Om er kommun har befogenhet över detta område

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 19 Bostäder

Här förbinder sig er kommun att erkänna och beakta kvinnors och mäns olika behov av boende.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Gör en uppskattning av antalet personer som lever i boende med dålig standard och över könsfördelningen bland dessa personer. Ta även fram andelen kvinnliga respektive manliga ensamstående föräldrar med barn som lever i den typen av boende.	
2	Gör en uppskattning av antalet personer som är hemlösa eller i en prekär boendesituation samt könsfördelningen bland dessa.	
3	Gör en uppskattning av antalet personer som är hemlösa eller i en prekär boendesituation som fått flytta till ett bättre boende inom ett år, samt könsfördelningen bland dessa.	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 20 Kultur, idrott och fritid

Här har er kommun förbundet sig att garantera att kvinnor och män, flickor och pojkar, har lika tillgång till kulturella aktiviteter, rekreationsaktiviteter och sportaktiviteter samt de resurser och hjälpmedel som förbinds med alla dessa aktiviteter.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Könsfördelningen i styrelserna för idrottsföreningar	
2	Könsfördelningen i styrelserna för kulturföreningar	
3	Procent av den totala idrottsbudgeten som avsatts för traditionellt kvinnliga respektive manliga aktiviteter*	
4	Organiserar och finansierar ni aktiviteter för att uppmuntra kvinnor att utöva traditionellt manliga idrotter och vice versa?	Ja/Nej

*Detta definieras lokalt

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 21 Säkerhet och trygghet

Här har er kommun förbundit sig att garantera varje kvinnas och mans rätt till säkerhet och att känna sig trygg i sitt samhälle.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Det totala antalet offer för incidenter (inklusive allvarliga brott mot person), som påverkar säkerhet och trygghet, analyserad utifrån typ av brott (som definieras lokalt.) Hur stor är andelen kvinnor respektive män som är offer för dessa olika typer av incidenter?	
2	Gör er kommun mätningar utifrån ett genusperspektiv av människors rädsla för brott?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 22 Könrelaterat våld

Här har er kommun förbundit sig att bekämpa könsrelaterat våld och att stödja offren.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Det totala antalet rapporterade incidenter med könsrelaterat våld per år. Hur stor andel av dessa incidenter gäller våld mot kvinnor? Hur stor andel gäller våld mot män? Vem är förövaren? Var sker övergreppen?	
2	Har er kommun vidtagit några åtgärder för att förhindra könsrelaterat våld (till exempel kampanjer som ska höja allmänhetens medvetenhet om problemet, utbildning av specialiserad personal etc.)?	Ja/Nej
3	Tillhandahåller eller finansierar er kommun/landsting/region åtgärder för det könsrelaterade våldets offer (t.ex. kvinnojourer, skyddat boende etc.)?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 23 Människohandel

Här har er kommun förbundit sig att vidta åtgärder mot brottet människohandel.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Tillhandahåller eller finansierar er kommun åtgärder för människohandelns offer?	Ja/ Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 24 Hållbar utveckling

Här har er kommun förbundit sig att jämställdhetsintegrera alla sina beslut rörande hållbar utveckling.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 25 Stadsplanering och lokal planering

Här har er kommun förbundit sig att i samband med utveckling av områdets stadsplanering beakta kvinnors och mäns, flickors och pojkars olika behov.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 26 Rörlighet och transport

Här har er kommun förbundit sig att beakta kvinnors och mäns olika behov och resvanor i samband med kollektivtrafik och annan transport.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Har er kommun gjort en transport- eller rörlighetsplan som beaktar kvinnors och mäns specifika resvanor?	Ja/Nej
2	Det totala antalet personer som använder kollektivtrafik uppdelat på kön	
3	Antalet personer som använder kollektivtrafik, analyserat utifrån kön, zonindelning eller resrutt eller typ av transportmedel (att definieras utifrån er lokala kontext)	
4	Har er kommun mätt befolkningens nöjdhet med rörligheten och infrastrukturen för transport, och beaktat kvinnors och mäns svar separat?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 27 Ekonomisk utveckling

Här har er kommun förbundit sig att beakta den positiva effekten jämställdhet mellan kvinnor och män har för den ekonomiska utvecklingen i ert område.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Genomför eller finansierar er kommun åtgärder för att uppmuntra kvinnliga praktikanter/lärlingar att lära sig kunskaper som främst ses som manliga, och vice versa?	Ja/Nej
2	Genomför eller finansierar er kommun åtgärder för att uppmuntra arbetsgivare att rekrytera kvinnliga praktikanter/lärlingar till uppgifter som traditionellt sett ses som manliga och vice versa?	Ja/Nej

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 28 Miljö

Här har er kommun förbundit sig att i sin utveckling av miljöpolitiken beakta de specifika behov som följer av kvinnors respektive mäns livsstilar.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 29 Kommunen som reglerande instans

Här har er kommun förbundit sig att fördela resurser på ett jämställt sätt mellan kvinnor och män och att beakta manliga respektive kvinnliga konsumenters specifika behov.

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

Artikel 30

Här har er kommun region förbundit sig att tillämpa jämställdhetsintegrering inom området vänorter och internationellt samarbete.

	Förslag på indikatorer	Lokala resultat
1	Finns det inom ramen för er kommuns europeiska vänortsverksamhet eller internationella samarbete några projekt som handlar om jämställdhet mellan kvinnor och män?	Ja/Nej
2	Antalet kvinnor respektive män som årligen deltar i vänortsaktiviteter	

Plats för undertecknarens kommentarer och observationer:

	Gör en lista över de indikatorer som är viktiga för ert lokala område	Lokala resultat
A		
B		

CEMR:s deklARATION för jämställdhet

På lokal och regional nivå

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting har beslutat att ställa sig bakom CEMR:s jämställdhetsdeklARATION. Styrelsen har också beslutat att rekommendera SKL:s medlemmar att underteckna deklARATIONen och att arbeta för att genomföra den i respektive kommun, landsting och region.

CEMR är de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation. JämställdhetsdeklARATIONen utarbetades av CEMR:s s.k. kvinnogrupp.

Till hjälp i genomförandet har CEMR gjort denna handledning. Syftet är att kunna identifiera praktiska åtgärder och att ha tillgång till mätbara indikatorer för artiklarna. SKL arbetar inom Program för Hållbar jämställdhet (Håj) med en fördjupning och konkretisering av dessa genom webbverktyget MakeQuality, www.makequality.eu. På webbportalen www.jamstall.nu finns en verktygslåda, som också kan vara ett stöd, tillsammans med annan inspiration och forskning.

Upplysningar om Innehållet
Anna, Ulvesson, anna.ulvesson@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2011
ISBN/Bestnr: 978-91-7164-666-8

Beställ eller ladda ned på www.skl.se/publikationer eller på telefon 020-31 32 30. ISBN 978-91-7164-666-8